

Adventstiden er en forberedelsestid. Vi forbereder oss til jul på flere måter. Jeg vet ikke om dere er ferdig med julebakst og julerengjøring. Det er vel de færreste som er ferdig med alt. Denne søndagen kalles noen steder skittensøndag etter som det er mye rengjøringsarbeid som gjøres selv om det er hviledag. Det hender forberedelsene rent tar overhånd, at det bli for mye av det gode av slit og strev og julehandel. Men adventstiden skal også forberede på julens innhold slik Bibelen forteller det, at Jesu kom til vår jord.

Denne siste søndagen før høytiden møter vi Johannes med tilnavnet døperen. Vi møter han fullt opptatt med forberedelser. Og i likhet med oss var det Jesu komme han forberedte. Riktignok ikke Jesu fødsel, han var bare et halvt år eldre enn Jesus. Nei, han skulle forberede Jesu offentlige virke omtrent 30 år senere i livet. Vi skal til Midtøsten, nærmere bestemt til bredden av Jordanelva.

Prekentekest: Joh 3,26-30

Disiplene gikk til Johannes og sa til ham: "Rabbi, den mannen som var sammen med deg på den andre siden av Jordan, og som du vitnet om, han døper nå, og alle går til ham." Johannes svarte: "Et menneske kan ikke få noe, om det ikke blir gitt ham fra himmelen. Dere er selv mine vitner på at jeg sa: Jeg er ikke Messias, men jeg er sendt i forveien for ham. Den som har bruden, han er brudgom. Men brudgommens venn som står og hører på ham, gleder seg over å høre brudgommens stemme. Denne glede er nå blitt min, helt og fullt. Han skal vokse, jeg skal avta."

Slik lyder Herrens ord.

Døperen står som et bindeledd mellom den gamle tiden og den nye. Jødene på denne tiden visste, for de hadde lest det hos profeten Malaki, at Gud en dag skulle sende profeten Elia før Herrens dag kommer. Jødene hadde en stor forventning til at tiden nå nærmet seg da profeten skulle stå fram. Profeten skulle forkynne at folket måtte vende om. Det var et endetidstegn.

Så kom denne Johannes. Nå stod han fram i ødemarken, kledd i kappe av kamelhår. Han talte med profetisk autoritet. Og som den siste i en lang rekke av gammeltestamentlige profeter, pekte døperen mot Messias, frelserkongen, som skulle komme. Jesus bekreftet at døperen Johannes var den Elia folket ventet. (Matt 11)

Det hadde vært en stadig strøm av folk ut i ødemarken for å høre døperen. Plutselig hadde den største strømmen begynt å gå forbi. Nå gikk alle til Jesus. Selv stod døperen tilbake sammen med noen ganske få lojale disipler som så ut som levende spørsmålstegn. De hadde vel tenkt at de var på det vinnende laget, at de støttet han som hadde framtiden foran seg, men nå tapte han terreng. Døperen, derimot, tok det hele med fatning. Han så at hans gjerning var fullført. Han hadde gjort det han kom for å gjøre. Folket var forberedt på

Messias. Nå var tiden inne for å gå et steg til siden og slippe Jesus fram. "Han skal vokse, jeg skal avta."

Døperen sa: "Den som har bruden, han er brudgom. Men brudgommens venn som står og hører på ham, gleder seg over å høre brudgommens stemme." Døperen var forlover i et bryllup. Alle som hørte på visste straks hva han mente.

I det jødiske samfunnet var det ofte slik når noen skulle gifte seg; brudgommen fridde ikke selv, men han sendte i stedet en venn med spørsmål til henne han ville gifte seg med. Hvis hun svarte ja så skulle brudgommens venn hente bruden til brudgommen. Det var et ærefult oppdrag. Selv skulle brudgommens venn tre til side og glede seg over at brud og brudgom hadde fått hverandre i ekteskapet. Slik var forloverens oppgave.

Hos oss har også forloverne en tilbaketrukket rolle i forhold til brudeparet. Det ville jo ikke ta seg ut om forloverne stjal hele oppmerksomheten, eller enda verre, om brudgommens forlover stjal bruden. På bryllupsdagen står brud og brudgom i sentrum, og slik må det være.

Døperen Johannes står som den siste i rekken av de gamle profeter i overgangen til en ny tid. Han står så å si på det arket som er mellom Det gamle testamente og Det nye testamente i Bibelen. Bak seg har han den tjukke boka. Foran seg ser han Jesus komme og den nye tiden bli til. Han visste at bilder fra bryllupet ble brukt for å vise Guds forhold til folket sitt i gammel tid. Gud har fortalt en kjærlighetsfortelling. Gud elsker menneskene. Han valgte seg en kjæreste, Abrahams ætt som er Guds menighet og Guds folk til alle tider. Hos profeten Jeremia omtaler Gud forlovelsestiden som tiden da folket vandret gjennom ørkenen etter utgangen av Egypt. "Jeg kommer i hu din ungdoms troskap, din kjærlighet i trolovingstiden, da du fulgte meg i ørkenen, i et land der ingen kan så." Jer 2,2. Også hos profeten Hosea bruker Gud gripende bilder om forlovelse og parforhold for å si noe om sitt forhold til sin kjære menighet. (Hos 2,19).

Døperen Johannes står der i overgangen til en ny tid. Han har hentet bruden, og nå peker han på brudgommen. Det er som han roper ut til flokken som står der, – han som står på den andre bredden av Jordan er dere forlovet med, han heter Jesus! I Bibelen brukes bruden som betegnelse på menigheten. Det brukes aldri om den enkelte kristne. I Det nye testamente er det Jesus som trer fram som brudgom, og kirken er bruden.

Paulus bruker forholdet mellom Jesus som brudgom og kirken som brud når han skal si noe om mann og kvinne i ekteskapet. (Ef 5,22f). På liknende måte brukes også ord og begreper fra parforhold på det nære forholdet mellom Kristus og menigheten. Paulus skriver i 2 Korinterbrev: "Jeg har forlovet dere med Kristus, og bare med ham, for å føre dere til ham som en ren jomfru." 2Kor

11,2. I denne nytestamentlige tanken ligger at forlovelsen varer fram til Jesu gjenkomst. Bryllupet er i himmelen. Da skal det kalles sammen til en gedigen fest og et veldig måltid. "Fra øst og vest og fra nord og sør skal mennesker komme og sitte til bords i Guds rike." Luk 13,29. Og det står skrevet: "Salig er den som får sitte til bords i Guds rike." Luk 14,15.

Som alltid i en forlovelsestid er det viktig med troskap. Menigheten, Kristi brud, skal holde seg ren og trofast gjennom tiden som gjenstår til Jesus kommer igjen. Trusselen i gammeltestamentlig tid var fremfor alt avgudsdyrkelse. I vår tid er en vel så stor trussel manglende kjærlighet og utroskap i livsførsel. Jesus ser en sammenheng i dette når han sier: "Den som har mine bud og holder dem, han er det som elsker meg." Joh 14,21.

Bruden er som sagt kirken eller menigheten, men Jesus snakker også om den enkelte kristne når han i liknelsen om kongesønnens bryllup viser til at den som ikke er kledd i bryllupsklær på den avgjørende dagen havner utenfor festen og gleden. (Matt 22,11-14). Slik understrekes alvoret i at det på den siste dagen vil komme til syne et skille mellom dem som virkelig tilhører Jesu kirke og dem som er utenfor. Avgjørelsen hører livet på jorden til. Her er forlovelsestiden, men i himmelen innstiftes et evig, ubrytelig ekteskap mellom Jesus og menigheten.

Hvordan forholder vi oss til dette? Advent betyr komme. Jesus kommer oss i møte i bibelordet når det treffer hjertet, i nattverden når Jesu nåde gis i brød og vin til den som tar imot, og Jesus åpner Guds himmel på vid vegg for barnet som skal døpes her i kirken. I dag kommer Jesus som Frelser. Han vet at ingen av oss kan nå Guds himmel uten at han får komme inn i våre liv som Herre og Gud. En dag vil han føre hjem sin brud til bryllup i himmelen. I dag har invitasjonen gått ut.

Ære være Faderen og Sønnen og Den Hellige Ånd, som var og er og blir én sann Gud fra evighet og til evighet.